

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/1089/2015
Identifikačné číslo spisu: 1204899713
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1204899713.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Šikutu, PhD. a členov senátu JUDr. Martina Vladika a JUDr. Jany Cisárovej, v právnej veci žalobcu PRO BIOS spol. s r.o. neštátna poliklinika, so sídlom v Bratislave, Ružová dolina 21, IČO: 31 392 946, proti žalovanému X., bývajúcemu v S., zastúpenému JUDr. Jozefom Boledovičom, advokátom, so sídlom v Rovinke, Úzka 578/4, o vypratanie nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10 C 16/2004, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2015, sp. zn. 6 Co 176/2015, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. októbra 2014, č. k. 10 C 16/2004-247 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca (po pripustení zmeny petitu z 10. júna 2014) domáhal vypratania pozemku parcely č. 10/1 vo výmere 354 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, zapísaného na liste vlastníctva pre katastrálne územie U. č. XXXX a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 564,10 Eur na účet právneho zástupcu žalovaného, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie obhliadkou nehnuteľnosti zistil, že pozemok, ktorý má byť predmetom vypratania, je oplotený a z vnútornej strany ohradený múrom z tvárnic, umiestnených do výšky asi 1 metra v dĺžke cca 5 metrov bez možnosti vstupu. Pozemok je zaburinený a zaprataný odrezkami konárov z neudržiavaných drevín asi vo výške 1 meter. Na ňom sa nachádzala drobná murovaná stavba v tvare domčeka so sedlovou strieškou, o ktorej žalovaný uviedol, že sa tam nachádzala už v čase, keď sa tam spolu s manželkou nasťahovali. V zadnej časti pozemku sa nachádza drevený prístrešok slúžiaci na uskladnenie náradia potrebného pre údržbu nehnuteľností, ktorý podľa vyjadrenia žalovaného zriadil on so súhlasom bývalého vedenia zdravotného strediska. Ďalej sa na pozemku nachádzala železná konštrukcia slúžiaci na prášenie kobercov, ktorá podľa vyjadrenia žalovaného bola na pozemku umiestnená ešte pred jeho nasťahovaním. Nízky múrik v tvare „L“

vybudoval žalovaný, spolu so spevnenou plochou, určenou na záhradné sedenie, so súhlasom bývalého vedenia zdravotného strediska. Na časti pozemku so vstupnou bránou, ktorý tvorí prístupovú cestu k bytu žalovaného, sa nachádzali drobné predmety, ako črepníky a hrantíky, náradie určené podľa žalovaného na odpratávanie snehu v zimnom období. Žalovaný sa v konaní vyjadril tak, že aktuálne užíva len prístupovú cestu k bytu, a nie je mu zrejmé, čo konkrétne má z pozemku vypratať. Požiadavku žalobcu na vypratanie predmetov, ktoré sú uložené v prístupovej časti pozemku a určené na odpratávanie snehu v zimnom období, považoval žalovaný za nátlak, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca v priebehu konania odstránil len nedostatok petitu žaloby spočívajúci v špecifikácii pozemku, ktorý má byť predmetom vypratania, ale nekonkretizoval, čo má byť predmetom vypratania, teda aké veci je žalovaný povinný z pozemku odstrániť. Preto podľa názoru súdu prvej inštancie žalovaný dôvodne poukazoval na to, že nevie, čo konkrétne má z pozemku vypratať. Pozemok, ktorý má byť predmetom vypratania, je oplotený a prístup naň je zamedzený aj žalobcom postaveným múrom z tvárnic. Keďže pre rozsudok bol rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia a žalobca žalovanému prístup na pozemok neumožnil, splnenie povinnosti jeho vypratania bolo zo strany žalovaného nemožné. Nič na tom nemenilo ani vyjadrenie žalobcu o sprístupnení pozemku žalovanému po vyhlásení vyhovujúceho rozsudku. Žalobca vlastnícke právo k tomuto pozemku reálne nevykonáva a nestará sa oň, hoci mu v tom nič nebráni. Žalovaný žiadnym spôsobom nenarúša vlastnícke právo žalobcu, svojvoľne pozemok neužíva, a teda ho ani nemôže zapratávať svojimi vecami, keďže je už 10 rokov oplotený. Užívanie prístupovej cesty nie je zo strany žalovaného svojvoľným zásahom, ale nevyhnutnosťou. Podľa názoru súdu prvej inštancie vlastníctvo k veciam, nachádzajúcim sa na dotknutom pozemku, sa v priebehu dokazovania ukázalo zo strany žalovaného ako sporné a žalovaný sa k nemu nehlási, s výnimkou vecí, ktoré sú umiestnené v drevenom prístrešku na náradie, ku ktorým pre oplotenie pozemku nemá prístup. Veci uložené na prístupovej časti k obydlíu žalovaného, s výnimkou črepníkov na kvetiny, ktorých vlastníctvo zostalo taktiež sporné, sú pre žalovaného nevyhnutné na udržiavanie prístupovej cesty v zimnom období. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. mája 2015, sp. zn. 6 Co 176/2015 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaný je povinný vypratať pozemok parc. č. 10/1 vo výmere 354 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, zapísaný na LV č. XXXX, kat. úz. U., do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Mal za nesporne preukázané, že sám žalovaný sa hlási k vlastníctvu drobných predmetov, konkrétne napr. lopaty, rýľa, fúrika, niekoľkých kvetináčov, hrantíkov a záhradného sedenia. Pokiaľ ide o búdku na uskladnenie náradia, nízkeho múrika v tvare „L“, ako i drevenú konštrukciu záhradného prístrešku, nachádzajúcu sa v zadnej časti pozemku, tieto na predmetnom pozemku žalovaný vybudoval, umiestnil so súhlasom právneho predchodcu žalobcu, ktoré mali slúžiť na uskladnenie náradia, predmetov určených na údržbu nehnuteľnosti právneho predchodcu žalobcu. K zvyšným veciam (odrezané konáre z drevín, šedé tvárnice asi vo výške 1 meter v dĺžke cca 5 metrov, murovaná stavba v tvare domčeka so sedlovou strieškou, železná trubková konštrukcia na prášenie kobercov) žalobca existenciu vlastníckeho práva žalovaného k nim, ako aj ich umiestnenie na pozemok, v konaní nepreukázal. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný má na pozemku žalobcu umiestnené svoje hnutelné veci, ktorá skutočnosť vyplynula nielen zo zápisu z obhliadky, ale aj z vyjadrení samotného žalovaného. Žalovaný už vo vyjadrení k žalobe uviedol, že na pozemku žalobcu má svoje drobné stavby, ktoré majú charakter hnutelných vecí. Búdku na uskladnenie náradia, nízkeho múrika v tvare „L“, ako i drevenej konštrukcie záhradného prístrešku, nachádzajúcej sa v zadnej časti pozemku, tieto na predmetnom pozemku umiestnil so súhlasom právneho predchodcu žalobcu. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo teda zrejmé, že aj k týmto veciam bolo preukázané vlastnícke právo žalovaného. Žalovaný totiž nikdy netvrdil a ani nepreukázal, že by predmetné veci dal na svoj pozemok umiestniť právny predchodca žalobcu, alebo že ich vybudovanie financoval právny predchodca žalobcu a že by vlastnícke právo k nim svedčalo právnenému predchodcovi žalobcu. Rovnako nebolo v konaní preukázané a žalovaný to ani netvrdil, že predmetné veci na pozemok umiestnil na základe pokynu právneho predchodcu žalobcu. Za tohto stavu mal odvolací súd za preukázané, že na pozemku žalobcu sú v súčasnosti umiestnené hnutelné veci vo vlastníctve žalovaného, konkrétne búdka na uskladnenie náradia, nízky múrik v tvare „L“, drevená konštrukcia záhradného prístrešku, nachádzajúca sa v zadnej

časti pozemku, ako i lopata, rýľ, fúrik, niekoľko kvetináčov a hrantíkov a záhradné sedenie. K zvyšným veciam nachádzajúcim sa na pozemku žalobcu vlastnícke právo, resp. ich umiestnenie žalovaným v konaní preukázané nebolo. Odvolací súd sa zaoberal aj otázkou, či tieto predmety vo vlastníctve žalovaného sú na pozemku žalobcu umiestnené oprávnene. Dôvodom podania žaloby nebolo neoprávnené užívanie pozemku žalovaným, ale skutočnosť, že žalovaný má bez právneho dôvodu na pozemku žalobcu umiestnené svoje hnutelné veci. V tomto odvolací súd dospel k záveru, že v čase umiestnenia týchto predmetov na pozemok žalovaný nekonal neoprávnené, pretože disponoval súhlasom právneho predchodcu žalobcu s ich umiestnením. Žalobca síce túto skutočnosť v konaní rozporoval, ale nepredložil žiaden dôkaz, ktorým by toto tvrdenie žalovaného vyvrátil a navyše správanie sa právneho predchodcu žalobcu nikdy nesmerovalo k výzve na ich odstránenie. Z týchto dôvodov mal odvolací súd za to, že žalovaný predmetné veci vo svojom vlastníctve umiestnil na pozemok žalobcu oprávnene. Odvolací súd vychádzal v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý však po právnej stránke posúdil odlišne. Pritom právne posúdenie veci zo strany odvolacieho súdu nebolo pre účastníkov konania nové, pretože odvolací súd sa v podstate stotožnil s právnym názorom žalobcu. Preto odvolací súd nemal povinnosť doplniť, opakovať dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie. Odvolací súd zároveň skonštatoval, že žalobný petit bol dostatočne určitý, keďže v ňom žalobca nezameniteľným spôsobom označil pozemok, ktorého vypratania sa domáha. Keďže sa žalobca domáha vypratania nehnuteľnosti, pre určitosť žalobného petitu postačuje riadna špecifikácia vypratávanej nehnuteľnosti. Preto nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie, že žalobný petit nebol vykonateľný. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 150 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu úspešnému žalobcovi nepriznal. Za dôvody hodné osobitného zreteľa umožňujúce použitie § 150 ods. 1 O.s.p. odvolací súd považoval predovšetkým to, že žalovaný svoje veci na pozemok umiestnil so súhlasom právneho predchodcu žalobcu, s ktorým bol v pracovnom pomere a tieto slúžili prevažne pre potreby právneho predchodcu žalobcu. Odvolací súd sa nemohol stotožniť s argumentáciou žalovaného, že predmetné veci sú vo vlastníctve žalobcu titulom ich príslušenstva k pozemku, keďže bolo zrejmé, že príslušenstvo veci musí byť určené na to, aby sa s hlavnou vecou trvale užívala (§ 121 ods. 1 Obč. zák.). V danej veci táto podmienka splnená nebola, keďže predmetné veci neslúžili účelu, na ktorý boli zriadené, a teda nemožno hovoriť o trvalom užívaní s hlavnou vecou. Drobné stavby alebo stavebné úpravy, ktoré nemožno považovať za stavby, t. j. za nehnuteľnosti, síce môžu byť príslušenstvom nehnuteľnosti, ale musia z hospodárskeho hľadiska trvale slúžiť hlavnej veci, čo v prejednávanej veci splnené nie je. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku rozporu s dobrými mravmi, keďže nemožno vlastníka pozemku nútiť, aby trpel umiestnenie cudzích vecí na svojom pozemku, a tým nemožnosť s ním nakladať podľa vlastného uváženia. Takýmto spôsobom by došlo k zásahu do vlastníckeho práva žalobcu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie s tým, že odvolací súd mu odňal možnosť konať (podľa § 237 písm. f/ O.s.p.) a že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Pokiaľ ide o odňatie možnosti konať pred súdom, dovolateľ namieta, že žaloba bola podaná len proti žalovanému ako jednému z manželov, pričom však odvolací súd pred rozhodnutím o povinnosti vypratať veci z dotknutého pozemku neskúmal, či sú tieto veci výlučným vlastníctvom žalovaného, alebo ide o veci v spoluvlastníctve ďalšej osoby, prípadne či nejde o veci v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Zároveň žalovaný v dovolaní vyhlásil, že časť vecí, ktorých sa má vyporiadanie týkať sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a keďže jeho manželka nebola účastníčkou konania, bola jej tým odňatá možnosť konať pred súdom. Taktiež dovolateľ uviedol, že odvolací súd zásadne zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie na základe úplne iného právneho hodnotenia veci, pričom žalovaného vylúčil z možnosti vyjadrenia sa k zmenenému právnemu hodnoteniu a uplatnenia jeho obrany. Týmto postupom odvolací súd porušil princíp dvojinstančnosti konania, pretože svoje rozhodnutie založil „nečakane“ na iných právnych záveroch než súd prvej inštancie. Tiež namietal nesprávne právne posúdenie a to, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo nečakané.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že má za to, že rozsudok odvolacieho súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia veci a je riadne a dostatočne zdôvodnený. Námietky a tvrdenia dovolateľa považuje za nedôvodné.

5. Dovolanie žalovaného bolo podané 7. júla 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačací súd“) vychádzajúc z vyššie uvedeného ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritérneho dovolacieho prieskumu.

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravoval § 238 O.s.p. Dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu bolo prípustné v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. Dovolanie žalovaného smerujúce proti zmeňujúcemu rozsudku, vyvolalo v danom prípade účinok, ktorý zostáva zachovaný aj po 1. júli 2016 (§ 470 ods. 2 CSP) - dovolateľom napadnuté rozhodnutie bolo preto možné (a tiež potrebné) podrobiť meritérnemu dovolaciemu prieskumu.

9. Právny poriadok platný a účinný v čase podania dovolania ukladal dovolaciemu súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.), aby aj ex offio posúdil, či v konaní nedošlo k niektorej zo závažných procesných väd, ktoré sú uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. O procesnú vadu konania v zmysle tohto ustanovenia išlo vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

10. Dovolateľ tvrdí, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumel taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytoval O.s.p. (v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.). Najvyšší súd v minulosti často zdôrazňoval, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (a teda aj vady uvedenej v písmene f/ tohto ustanovenia) nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim bolo výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

11. Ohľadne námietky dovolateľa o odňatí možnosti konať pred súdom jeho manželky, ktorá nebola

účastníčkou konania (a podľa dovolateľa ňou mala byť ako žalovaná 2/) uvádza dovolací súd nasledovné. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitímovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitímovaný). V zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) má každý právo vlastníť majetok. Toto právo rovnako ako ostatné požíva ochranu. Vlastnícke právo, ako je vyjadrené v § 123 Občianskeho zákonníka, umožňuje vlastníčkovi veci nakladať s ňou podľa vlastného uváženia, najmä ju držať, užívať, brať z nej plody a scudzíť ju. Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že predmetom posudzovaného konania je ochrana vlastníka nehnuteľnosti proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje, najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje (§ 126 Občianskeho zákonníka). Ide o rei-vindikačnú žalobu chrániacu obsah vlastníckeho práva, t. j. právo vlastníka vec držať, užívať a požívať jej plody a úžitky, vrátane oprávnenia nakladať s ňou, ktorá v prípade nehnuteľnosti má podobu žaloby na vypratanie. Žaloba na vydanie (vypratanie) predpokladá, že iná osoba neoprávnene, t. j. bez právneho dôvodu, zadržíava vec patriacu vlastníčkovi a súčasne mu ju odmietne vydať (vypratať). Aktívna legitímácia patrí vlastníčkovi, pasívna legitímácia osobe, ktorá má vec fakticky u seba, avšak nemá na to žiaden právom aprobovaný dôvod.

12. V sporovom konaní, o ktoré ide i v posudzovanej veci, platí zásada dispozičná a prejednacia. Prejednacia zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov k nim je zásadne vecou sporových strán. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov teda leží zasadne na stranách a ukladá im označiť dôkazy k preukázaniu svojich tvrdení. Účastník má teda povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 OSP) a povinnosť unesenia dôkazného bremena (§ 120 ods. 1 OSP). K splneniu tejto povinnosti je zaviazaný každý účastník konania. Rozsah a konkrétnu podobu dôkazného bremena určuje hmotnoprávna norma, ktorá má byť na daný spor aplikovaná. Dôkazné bremeno ohľadom všetkých tvrdení, ktorými odôvodňuje svoj nárok, má žalobca, dôkazná povinnosť žalovaného sa odvíja od úrovne splnenia dôkaznej povinnosti žalobcom. V posudzovanej veci žalobca uniesol dôkazné bremeno o svojom vlastníctve k relevantnej nehnuteľnosti a ku skutočnosti, že nedošlo k prevodu bytu a časti pozemku do vlastníctva žalovaného. Bolo teda povinnosťou žalovaného v konaní uniesť dôkazné bremeno o tom, že vec vo vlastníctve žalobcu zadržíava (má na nej postavené, resp. uložené veci a iné objekty) i po skončení oprávneného užívania (súhlas predošlého vlastníka s užívaním). Uvedenú skutočnosť žalovaný nepreukázal, keď v tomto smere neuniesol ani povinnosť konkrétneho skutkového tvrdenia a ani povinnosť unesenia dôkazného bremena o svojich tvrdeniach. Správne teda odvolací súd ustálil, že žaloba žalobcu ako vlastníka spornej nehnuteľnosti uplatnená danou rei-vindikačnou žalobou je dôvodná, nakoľko žalovaný nepreukázal existenciu žiadneho právneho dôvodu na jej užívanie jeho osobou.

13. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti, ktorej vypratania sa domáha - t. j. svedčí mu aktívna vecná legitímácia. Pri žalobe o vypratanie nehnuteľnosti je pasívne vecne legitímovaný ten subjekt, ktorý nehnuteľnosť neoprávnene užíva, žalovaný počas celého konania nerozporoval skutočnosť, že predmetný pozemok užíva, práve naopak, tvrdil že je nájomcom bytu v objekte ZS U. a má právne garantovaný nárok na prevod bytu a časti pozemku do svojho vlastníctva, tieto skutočnosti v konaní preukazoval najmä zmluvou o budúcej zmluve o prevode vlastníctva bytu (č. l. 42 spisu), kde ako budúci kupujúci vystupuje len žalovaný. Neobstojí preto námietka žalovaného, že žalobca mal označiť ako žalovanú aj jeho manželku a tým že s ňou súdy nekonali jej odňali možnosť konať pred súdom. Dovolací súd taktiež pripomína, že otázka legitímácie v konaní spočíva v právnom posúdení veci súdom, pričom jej nedostatok či už na jednej alebo druhej strane má za následok stratu sporu - zamietnutie žaloby. Určite však nie je možné eventuálnu nesprávne posúdenú legitímáciu súdmi nižších inštancií zamieňať s procesnou vadou odňatia možnosti konať pred súdom.

V súvislosti s námietkou dovolateľa o „nečakanom“ rozhodnutí odvolacieho súdu, z dôvodu, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania na základe iného právneho hodnotenia veci, dovolací súd konštatuje, že v danom prípade ani táto námietka dovolateľa nie je dôvodná a nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

15. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 213 ods. 2 O.s.p. ustanovuje, že ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Dovolací súd zistil, že odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie „nečakane“ a nepredvídateľne na iných (nových) právnych dôvodoch než súd prvej inštancie, a preto mu nevznikla poučovacia povinnosť v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd v porovnaní so súdom prvej inštancie pre rozhodnutie vo veci nepoužil nové ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie posudzovali dôvodnosť nároku žalobcu na ochranu jeho vlastníckeho práva rei-vindikačnou žalobou podľa rovnakého ustanovenia § 126 Občianskeho zákonníka. Doplnením odôvodnenia právneho názoru o dôvodnosti uplatňovaného nároku žalobcu aj o dôvody týkajúce sa vykonateľnosti petitu žaloby a oprávnenosti umiestnenia vecí žalovaným na pozemok žalobcu, odvolací súd reagoval na odvolacie námietky žalobcu, s ktorými sa v odôvodnení vysporiadal a prijaté závery vysvetlil. Preto nebolo povinnosťou odvolacieho súdu postupovať podľa § 213 ods. 2 O.s.p. a jeho procesný postup v dôsledku toho nevykazuje vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

16. Odvolací súd ako to vyplýva z obsahu spisu vychádzal z rovnakých skutkových zistení ako súd prvej inštancie (neodchýlil sa v skutkových zisteniach - jednoznačné vlastníctvo pozemku žalobcu; žalobca pri určitých veciach nepreukázal vlastníctvo žalovaného a pri niektorých veciach bolo vlastníctvo k veciam žalovaného nesporné; a taktiež že žalovaný oprávnene umiestnil veci na pozemok žalobcu), vychádzal z rovnakého právneho posúdenia (posudzoval vec podľa § 126 Občianskeho zákonníka) a svoje rozhodnutie nezaložil na skutočnostiach, ktorými by sa už pred ním nezaoberal súd prvej inštancie. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku vyplýva opakované konštatovanie odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav (str. 9 tretí odsek rozsudku - č. 1. 321 spisu), ktorý sa nezmenil ani v odvolacom konaní a z ktorého vychádzal aj odvolací súd pri rozhodovaní a preskúvaní vecí, a preto nebol povinný konanie doplniť novým alebo opakovaným dokazovaním.

17. Ohľadne námietky dovolateľa, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania dovolací súd uvádza, že podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

18. Z vyššie citovaných ustanovení § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že: a/ netreba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, a c/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie.

20. Pre úplnosť je potrebné dodať, že účastníci boli riadne upovedomení o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 156 ods. 3 O.s.p.) - oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku založené v súdnom spise na č. 1. 314.

21. Zhrňujúc vyššie uvedené nemožno preto dospieť k záveru, že by odvolací súd založil svoje rozhodnutie nečakane na iných právnych záveroch než súd prvej inštancie a že by tým bolo žalovanému odňaté právo domáhať sa preskúmania správnosti nového právneho záveru na súde vyššej inštancie. Odvolací súd svoj právny záver vyvodil zo skutočností, ktoré právne vyhodnocoval aj súd prvej inštancie, preto uvedeným postupom odvolacieho súdu, ktorý je v súlade so zákonom, nedošlo k odňatiu

možnosti žalovaného konať pred súdom. Zo spisu taktiež nevyplýva, že by odvolací súd aplikoval („nové“) ustanovenie, ktoré pred ním už neaplikoval súd prvej inštancie. Skutočnosť, že na podklade rovnakých ustanovení dospeli oba súde k odlišným právnym záverom (nie skutkovým zisteniam), nemožno považovať z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. za právne významnú.

22. Žalovaný v dovolaní vyslovil presvedčenie, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Ohľadne nesprávneho právneho posúdenia dovolateľ opätovne uvádzal skutočnosti, ktoré namietal už v prvoinštančnom i odvolacom konaní spočívajúce v nevykonateľnosti petitu žalobcu, v nesprávnom vyhodnotení charakteru drobných stavieb (ktoré dovolateľ považuje za príslušenstvo hlavnej veci) a v nesprávnom posúdení vlastníckeho práva k určitým hnutelným veciam na pozemku žalobcu. Ostatné námietky dovolateľa sa netýkali tohto konania.

Právnym posúdením je pritom činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

24. Ako správne uviedol odvolací súd v odôvodnení rozsudku pri žalobe o vypratání stačí, ak sa dostatočne identifikuje nehnuteľnosť, ktorá je neoprávnene užívaná, pričom nie je nutné špecifikovať každú vec, ktorá sa na pozemku nachádza. Pri neoprávnenom užívaní nehnuteľnosti a povinnosti jej vypratania neoprávneným užívateľom je potrebné pristupovať k právu užívania komplexne, čo v danom prípade znamená nielen neumožnenie faktického prístupu, resp. vstupu na pozemok, ale aj jeho prípadné nezapratávanie vecami žalovaného. Žalovaný má pri povinnosti vypratania nehnuteľnosti túto vypratať, čo znamená buď odtiaľ odísť, ak sa na nej fakticky zdržuje a zároveň si aj odniesť alebo odstrániť svoje veci z pozemku, čo predstavuje komplexný obsah práva užívania.

25. Z vyššie uvedených dôvodov preto dospel dovolací súd k záveru, že žalovaný v dovolaní nepodložene uplatnil dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ a c/ O.s.p. Vzhľadom na to dovolanie žalovaného zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

26. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania proti žalovanému. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.